

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ АУТСОРСИНГ, ЯК ІННОВАЦІЙНИЙ ІНСТРУМЕНТ ОПТИМІЗАЦІЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Дана стаття присвячена питанням оптимізації бізнес-процесів підприємства. Визначено, що в сучасних умовах перспективним інструментом оптимізації витрат підприємства є аутсорсинг. Серед найбільш популярних функцій, які віддаються на аутсорсинг в зарубіжних країнах є бухгалтерський облік. На сьогодні ця послуга на українському ринку є досить перспективна. В статті визначені основні переваги бухгалтерського аутсорсингу, серед яких виділені такі, як: економія на заробітній платі бухгалтерському персоналу; економія на витратах з: організації робочих місць у бухгалтерії, програмному забезпеченні, підвищенню кваліфікації облікового персоналу; доступ до кваліфікованого консультування; підвищення якості та надійності виконуваних функцій компанією-аутсорсером. Особливої уваги потребують чинники, які перешкоджають використанню бухгалтерського аутсорсингу в Україні. Тому з метою активізації впровадження цього інструменту пропонується провести ряд заходів, серед яких: удосконалення законодавчої бази, яка б захищала інтереси вітчизняних підприємницьких структур; проведення роз'яснювальної роботи серед співробітників стосовно переваг аутсорсингу; проведення систематичного моніторингу ринку аутсорсингових послуг; забезпечення компенсаційного пакету для тієї категорії працівників, які будуть звільнені в результаті оптимізації кадрових процесів.

Ключові слова: інструмент оптимізації витрат, аутсорсинг бізнес процесів, бухгалтерський аутсорсинг, непрофільні бізнес-процеси, аутсорсер.

Данная статья посвящена вопросам оптимизации бизнес-процессов предприятия. Определено, что в современных условиях перспективным инструментом оптимизации затрат предприятия является аутсорсинг. Среди наиболее популярных функций, которые отдаются на аутсорсинг в зарубежных странах можно отметить бухгалтерский учет. На сегодня эта услуга на украинском рынке довольно перспективная. В статье определены основные преимущества бухгалтерского аутсорсинга, среди которых выделены такие: экономия на заработной плате бухгалтерского персонала; экономия на расходах по организации рабочих мест в бухгалтерии и приобретении программного обеспечения, повышение квалификации учетного персонала, доступ к высококвалифицированному консультированию, повышение качества и надежности выполняемых функций компанией-аутсорсером. Особое внимание уделено факторам, препятствующим использованию и распространению бухгалтерского аутсорсинга в Украине. Поэтому с целью активизации внедрения этого инструмента предлагается провести ряд мероприятий, среди которых: усовершенствование законодательной базы, которая бы защищала интересы отечественных предпринимательских структур; проведение разъяснительной работы среди сотрудников о преимуществах аутсорсинга; проведение систематического мониторинга рынка аутсорсинговых услуг; обеспечения компенсационного пакета для той категории работников, которые будут уволены в результате оптимизации кадровых процессов.

Ключевые слова: инструмент оптимизации затрат, аутсорсинг бизнес-процессов, бухгалтерский аутсорсинг, непрофильные бизнес-процессы, аутсорсер.

This article focuses on the optimization of business processes. It was determined that nowadays a perspective tool for cost optimization company was outsourcing. Among the most popular functions that are given for outsourcing in foreign countries is accounting. Nowadays this service at the Ukrainian market is very popular. The article identifies the key benefits of accounting outsourcing, including colour, such as savings in payroll accounting personnel; cost savings from: organization jobs in accounting, software, training your staff; access to qualified counseling; improving the quality and reliability of their functions by the company-outsourcer. Particularly challenging factors that prevent the use of accounting outsourcing in Ukraine need special attention. Therefore, in order to enhance the implementation of this instrument is offered to hold number of activities , including: improvement of the legal framework that will protect the interests of domestic business entities; conducting explanatory work among employees regarding the benefits of outsourcing; a systematic market monitoring of outsourced services; providing compensation package for that category of workers to be laid off as a result of optimizing HR processes.

Key words: *tool of cost optimization, business processes outsourcing, accounting outsourcing, non-profile business processes, outsourcer.*

Актуальність теми дослідження. Стрімкий розвиток нових технологій, зростаюча диверсифікація бізнесу, ускладнення бізнес-проектів та інші фактори спонукають компанії розробляти нові стратегії, і шукати більш ефективні рішення для підвищення своєї конкурентоспроможності. Це вимагає від підприємств пошуку сучасних інструментів, що забезпечували б можливість пристосування до сучасних умов функціонування та здійснення своєї господарської діяльності, досягаючи при цьому зниження витрат та збереження високої якості товарів і послуг. Актуальним напрямом адаптації підприємств до ринкового середовища є застосування аутсорсингу.

На думку фахівців Інституту аутсорсингу США, аутсорсинг бізнес-процесів є видом оптимізації діяльності підприємств, що стрімко розвивається, причому найбільше зростання спостерігається у сфері фінансів та бухгалтерського обліку [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми аутсорсингу досліджували ряд іноземних вчених-економістів, зокрема А. Анікін, Ж.-Л. Бравар, М. Доннеллан, К. Ендрейд, Е. Йордон, Г. Кассіді, С. Клементс, Дж. Кросс, Р. Морган, Дж. Хейвуд, Р. Чапмен та вітчизняних науковців серед яких А. Г. Загородній, Є. В. Крикавський, М. В. Корж, О. В. Манойленко, І. Є. Матвій, О. І. Микало, Н. Чухрай та інші. Але застосування аутсорсингу

підприємствами України потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування основних переваг та недоліків використання бухгалтерського аутсорсингу в діяльності підприємств України, з метою оптимізації їх діяльності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Розглядаючи аутсорсинг як інструмент оптимізації витрат, необхідно розкрити зміст даного поняття. Суть аутсорсингу (від. англ. outsourcing – зовнішнє джерело) – полягає у передаванні частини функцій з обслуговування діяльності підприємства стороннім підрядникам чи постачальникам за умови гарантування ними відповідного рівня якості та ефективності їх виконання на основі трансформації чи оновлення бізнес-процесів і технологій та з можливістю переходу частини персоналу підприємства до аутсорсера.

Аутсорсинг з'явився на Заході на початку 80-х років. Жорстка конкуренція вимагала від західних бізнесменів скорочення фінансових витрат. Багато в чому допомагав вирішувати цю проблему аутсорсинг. У міжнародній практиці застосування аутсорсингу в стабільній економічній ситуації допомагає компаніям знайти відповідь на питання про шляхи скорочення власних витрат, а також підвищення якості виробленої продукції або послуг. Основою сучасної конкурентоспроможності є продуктивне використання часу, швидке реагування на постійні зміни в зовнішньому середовищі компанії. Одним з методів оптимізації часу якраз покликаний стати аутсорсинг. У період кризових явищ і несприятливої обстановки аутсорсинг стає одним з інструментів, який дає компаніям можливість оптимізувати свої витрати і сфокусуватися на їх основних бізнес процесах, вирішуючи з його допомогою стратегічні завдання компанії. Необхідно зауважити, що на аутсорсинг передають головним чином неключові бізнес-процеси компанії.

Фактором привабливості аутсорсингу є те, що зовнішній постачальник послуг здатний забезпечити економію витрат, більш високий рівень послуг за рахунок спеціалізації, більш дешевої робочої сили або ефекту масштабу. Однак,

аутсорсинг - це значно більше, ніж спосіб скорочення витрат і підвищення ефективності виробництва. Використовуючи послуги фірм-професіоналів, компанії можуть направити свої власні ресурси у найбільш дохідні напрямки діяльності.

Світовий досвід використання аутсорсингу показав, що у США послугами професійних підрядників користуються близько 60 % підприємств, у Європі – близько 45%. За результатами дослідження Yankelovich Partners, проведеного в 14 країнах світу, 63% опитаних підтвердили, що вони передали в управління підрядникам одну або кілька непрофільних функцій. З тих, хто здійснив аутсорсинг, 84% були налаштовані позитивно і стверджували, що задоволені роботою аутсорсингових компаній [6]. Але не зважаючи на розвиненість ринку, у США останнім часом спостерігається скорочення кількості аутсорсингових контрактів, в основному за рахунок офшорного аутсорсингу. Не зважаючи на негативні тенденції на ринку США, Європа демонструє зростання числа аутсорсингових контрактів, причому на частку Європи припадає понад 50% світового ринку. Так, наприклад, у Німеччині, яка є країною з найбільш процвітаючою економікою у Європі та світі, ринок аутсорсингу бізнес-процесів щорічно зростає на 10 % та до 2016 року очікується обсягом на рівні 3,5 млрд. євро [8].

Основним внутрішнім замовником і виробником аутсорсингових послуг сьогодні є малий і середній бізнес. Великий бізнес в Україні поки дуже обережно ставиться до послуг аутсорсингу. Основна причина - сьогодні в Україні дуже мало національних компаній, які можуть запропонувати якісні аутсорсингові послуги світового рівня і необхідний рівень безпеки інформації. Україна володіє стратегічним географічним розташуванням, що дозволяє їй стати великим світовим аутсорсинговим центром. Україна – це перспективний центр надання аутсорсингових послуг, в першу чергу, для європейських компаній. Щоб Україну стали розглядати, як потенційного учасника глобального ринку необхідно підвищувати прозорість ведення бізнесу та інвестиційний клімат, рівень знання англійської мови та ІТ-технологій, якість освіти в рамках вузьких спеціальностей.

Найбільш популярними функціями, які віддаються на аутсорсинг, є: кадрові, інформаційні, фінансів і бухгалтерського обліку, зовнішнього аудиту, нарахування і сплати податків [2, с. 183].

Що стосується бухгалтерського аутсорсингу, то цей вид аутсорсингу широко використовується в міжнародній практиці, оскільки розвиток подібних послуг за кордоном поставлена на потік. Більшість невеликих і крупних фірм взагалі не утримують штатних бухгалтерів. Наприклад, в США або Великій Британії бухгалтерія – це технічна робота, що зводиться до правильної реєстрації всіх засобів бізнесу і заповнення стандартних форм звітності. А таку копітку і точну, але не дуже складну роботу повинні виконувати кваліфіковані фахівці, яких якраз і можна знайти в консультаційних компаніях [3]. Більшість малих та середніх підприємств Німеччини утримують порівняно невеликий штат працівників у сфері фінансів та бухгалтерського обліку. Це являє собою величезний цільовий ринок для аутсорсингових фірм, які пропонують аутсорсинг бізнес-процесів з урахуванням індивідуальних вимог компанії.

В Україні донедавна послугами аутсорсерів користувалися представники зарубіжних фірм і спільні підприємства. В даний час до послуг аутсорсерів все частіше вдаються вітчизняні компанії та фірми. Якщо говорити про бухгалтерський аутсорсинг в нашій країні, то ця послуга на українському ринку є досить перспективна.

Бухгалтерський аутсорсинг має такі переваги: економія на заробітній платі бухгалтерському персоналу; економія на витратах з організації робочих місць у бухгалтерії, програмному забезпеченні, підвищення кваліфікації облікового персоналу, доступ до кваліфікованого онлайн-консультування, внутрішній контроль якості, підвищення якості та надійності виконуваних функцій компанією-аутсорсером.

Про недоліки виведення бухгалтерії за межі підприємства свідчать такі факти, як: побоювання керівництва, що конфіденційна інформація потрапить в «чужі руки»; відсутність безпосереднього контролю за складанням і здачею

звітності; недостатня поінформованість про професійний рівень фахівців, що здійснюють облік на підприємстві. Можливим також є зниження якості функцій, що були передані сторонній організації через несумлінне виконання або непрофесійність аутсорсера. Такі явища притаманні ринкам, де немає достатньої конкуренції, тобто домінує один аутсорсер, що є монополістом.

Крім того в сучасних умовах господарювання в Україні існують декілька чинників, які перешкоджають використанню аутсорсингу:

- відсутність вільних фінансових ресурсів для інвестування в нові управлінські технології;

- недостатня поінформованість суб'єктів господарювання про досвід впровадження аутсорсингу, ринок аутсорсингових послуг, зокрема у сфері бухгалтерського обліку;

- відсутність законодавчих механізмів регулювання партнерських взаємовідносин при аутсорсингу, крім того, в Україні ще не до кінця сформувалася культура складання договорів, що, у свою чергу, веде до нечіткого розуміння відповідальності сторін.

Висновки і перспективи подальших досліджень. З метою активізації впровадження бухгалтерського аутсорсингу необхідно провести ряд заходів: удосконалити законодавчу базу, яка б захищала інтереси вітчизняних підприємницьких структур; проводити роз'яснювальну роботу серед співробітників стосовно переваг аутсорсингу; забезпечити компенсаційний пакет для тієї категорії працівників, які будуть звільнені в результаті оптимізації кадрових процесів; проводити систематичний моніторинг ринку аутсорсингових послуг [7].

Таким чином, велике значення має передавання аутсорсерам саме непрофільних функцій. Унаслідок цього підприємства мають можливість зосереджувати увагу на виконанні основної діяльності, задоволенні потреб своїх клієнтів і розвитку технологій. Головне при використанні аутсорсингу – чіткий аналіз та контроль усіх вирішуваних підприємствами завдань,

співставлення їх зі стратегічними цілями, щоб раціонально визначити обсяг робіт, які доцільно передавати компанії-аутсорсеру. Тому саме аутсорсинг на сьогодні є найефективнішим інструментом бізнесу, оскільки дає змогу підприємствам отримати конкурентні переваги.

Література

1. Аутсорсинг: [Електрон. Ресурс]. – Режим доступу: <http://ru.wikipedia.org/wiki>.
2. Безручук С.Л., Лайчук С.М. Аутсорсинг, лізинг персоналу або послуги з бухгалтерського обліку: критична оцінка термінів: [Електрон. Ресурс]. – Режим доступу: <http://eztuir.ztu.edu.ua/4268/1/41.pdf>.
3. Данилкин И. Свой или чужой? Бухгалтерский аутсорсинг [Електронний ресурс] // Бизнес-журнал. – 2005. – № 2. – Режим доступу до журн: [Електрон. Ресурс]. – Режим доступу: <http://offline.business-magazine.ru/magazine.ru/2005/63/169793/page/all>.
4. Загородній, А. Г. Аутсорсинг та його вплив на витрати підприємства [Текст] / А. Г. Загородній, Г. О. Партин // Фінанси України. - 2009. - № 9(166). – С. 87-97.
5. Исследование рынка аутсорсинговых контактных центров Украины: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://hotskills.com.ua/assets/files/Otchet.pdf>.
6. Микало О. І. Аналіз світового досвіду використання аутсорсингу: [Електронний ресурс]. – режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/>.
7. Нестерова О. О. Використання аутсорсингу кадрових процесів в системі управління персоналом: [Електронний ресурс]. – режим доступу: www.nbu.gov.ua.
8. Outsourcing journal: [Електрон. Ресурс]. – Режим доступу: http://www.outsourcing-journal.org/Business_Process_managed_outsourced_Nov2013/Business_Process_Managed_Outsourced_fi_li.pdf.